

QUO VADIS KUNTOUTUS-LEHTI?

PÄÄKIRJOITUS

RIITTA
SEPPÄNEN-JÄRVELÄ

Olen aloittanut Kuntoutus-lehden toisena päätoimittajana Kuntoutussäätiön Erja Poutiaisen kanssa. Taustaltani olen erityisesti kehittämistoiminnan ja kehittämisen arvioinnin asiantuntija sosiaalipalveluiden ja työelämän kehittämisen alueella. Koulutukseltani olen valtiotieteen tohtori sosiaalipolitiikan oppialalta, lisäksi olen dosentti Itä-Suomen yliopistossa. Tulin kuntoutuksen kentälle ikään kuin 'boxin ulkopuolelta': seitsemän vuotta sitten pääsin sukeltamaan kuntoutuksen alueelle Kelan työhönkuntoutuksen kehittämishankkeen (TK2) arviointitutkimuksessa – tästä alkoi urani kuntoutuksen kiehtovassa maailmassa. Tällä hetkellä työskentelen tutkimuspäällikkönä Kelan tutkimusyksikössä. Vastaan laajasta Muutos-hankkeesta, jossa selvitetään Kelan kuntoutuksen muutosten vaikutuksia asiakkaille. Hankkeeseen kuuluu tutkimusta niin lainsäädännön vaikutuksista kuin eri kuntoutuspalveluiden toteuttamisesta ja arvioinnista. Tutkimuskokonaisuus onkin tarjonnut erinomaisen näköalapaikan kuntoutuspalveluiden moninaisuuteen ja samalla myös mahdollisuuksien kehittää alan tutkimusta menetelmällisesti.

Kuntoutus-lehti on luonteeltaan tieteellis-ammattillinen lehti. Kahteen suuntaan kurkottava julkaisutehtävä on haaste mutta samalla vahvuus, jossa on myös käyttämätöntä potentiaalia. Kuinka lehti voisi vielä tehokkaammin vahvistaa tietoon perustuvaa kuntoutusta niin asiakastyössä kuin laajempia poliittis-hallinnollisia ratkaisuja koskevissa kysymyksissä? Tiedelehtenä Kuntoutus on luonteva julkaisufoorumi laaja-alaiselle kuntoutuksen tutkimukselle. Aikana, jolloin tuskailaan tietotulvan ja tiedon oikeellisuuden kanssa, kotimaiset tiedelehdet nostivat profiiliaan Tiedon tähden -kiertueella yliopistokampuksilla kuluneena keväänä. Myös Kuntoutus-lehti oli mukana tapahtumissa, joissa kerrottiin esimerkiksi tiedejulkaisemisesta ja avoimesta tieteestä.

Kuntoutus ja kuntoutuminen ovat ilmiöinä 'moneen suuntaan aukeavia'. Onkin tärkeätä, että ilmiön luonne kompleksisena ja monialaisena näkyy kuntoutuksen tutkimuksessa ja konkreettisesti tutkimusasetelmissa. Tutkimusalan elinvoimaisuuden näkökulmasta on erityisen tärkeää tuottaa aidosti uutta tietoa. Kuntoutus-lehti on kiinnostunut sisällökkäästi erityyppisistä aiheista ja näkökulmista: innostamme tarjoamaan tekstejä, jotka avaavat tuoreita näkökulmia kuntoutukseen ja kuntoutumiseen esimerkiksi ylittämällä tieteenala- ja professiokohtaisia rajoja tai tutkimusalueen konventioita. Toisaalta, kun seurasin kuntoutuksen tutkimusta eurooppalaisessa konferenssissa (European Forum for Research in Rehabilitation, EFRR), niin suomalainen tutkimustyö – joka oli vahvasti esillä – näyttäytyi mie-

lestäni varsin innovatiivisena ja monialaisena. Erityisesti havahtui siihen, kuinka kapeasti kuntoutuksen merkitys asiakkaalle monissa ulkomaisissa tutkimuksissa tuli esille.

Kuntoutuksen alueella on menossa monenlaisia reformeja, uudistuksia ja hankkeita. Hieno asia on opetus- ja kulttuuriministeriön Jyväskylän ammattikorkeakoululle ja Metropolia Ammattikorkeakoululle myöntämä resurssi (970 000 €) vahvistamaan monialaisen kuntoutuksen kehittämistä (Platform ecosystem for strengthening of RDI activities in multidisciplinary rehabilitation). Ministeriö myönsi rahoitusta arvioinnissa parhaiksi arvioiduille hakemuksille: Isot onnittelut hankkeelle! Voimme odottaa, että merkittävä kehittämissuunnitelma säteilee vahvuutta laajasti kuntoutuksen alueelle. Alussa nimettyjä kärkiteemoja ovat työ- ja toimintakyky, osallistava ja toimiva arki sekä liikunnallinen kuntoutus. Ottakaamme siis Kuntoutus-lehti aktiivisesti viestinnän foorumiksi, jossa tartutaan niin hankkeisiin kuin arkisiin työympyröistä nouseviin kiinnostaviin teemoihin. Tutkimuksellisten tekstien rinnalla rohkaissimme kirjoittamaan myös juttuja, jotka ovat näkemyksellisiä ja puntaroivat päivänpolttavia asioita tai ilmiöitä!

Tässä lehdessä Ulla Lämsä ja Essi Xiong kuvaavat ICF-luokituksen käyttöönottoprosessia Oulun yliopistollisessa sairaalassa. Tutkimuksellisesti jäsennetty prosessi tarjoaa hyvän peilipinnan vertaisoppimiseen työyhteisöille, jotka haluavat vahvistaa omaa ICF-kyvykkyyttään. Anu Kinnunen ja Tarja Väisänen valottavat katsauksessaan robotiikkailmiötä ja kertovat kehittämistyöstä, jossa etsittiin robotiikan keinoja auttaa erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja opettajia kouluympäristössä. Katsauksen viesti on, että robotiikalla on kuntouttavia vaikutuksia. Minä ja kollegani Jenna Mäkinen kirjoitamme osakuntoutusrahasta kuvaten sen käyttöä ja kuntoutujien kokemuksia. Jyväskylän yliopiston tutkijat Kaisa Haapakoski ja Leena Åkerblad analysoivat työllistymistä edistävää (TEAK) kuntoutusta ikääntyneiden kuntoutujien vinkkelistä. He tulevat siihen tulokseen, että kuntoutuspalveluita olisi tärkeää räätälöidä siten, että ikääntyneiden tarpeet ja tavoitteet tulisivat paremmin huomioitua; tämä vahvistaisi kuntoutumista ja edistäisi työllistymistä. Lisäksi Anna Grant ja Ulla Varis esittelevät Rakentava vuorovaikutus mielenterveyden tukena (RVM) -hankkeen. Kysymys on valtakunnallisesta projektista, jossa järjestetään mielenterveyskuntoutujille, kokemusasiantuntijoille ja työntekijöille vuorovaikutustaitokoulutusta tavoitteena osallistujien tunteiden ja sosiaalisten taitojen vahvistaminen.

Antoisia lukuhetkiä ja lempeää kesää!

Riitta Seppänen-Järvelä
Kuntoutus-lehden päätoimittaja